

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

2. Aliæ rationes ad probandam nostram conclusionem ponuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

in Paulo sunt termini formales relationis diversitatis, & disconvenientiae quæ existit in Petro, sed etiam modi relativi quatenus relativi sunt formaliter; sed relatio identitatis, quæ est in Paulo est modus relativus quatenus relativus est formaliter: ergo refertur ad illum formaliter substantia Petri relatione diversitatis, quia substantia Petri, quatenus absoluta differt à relatione identitatis, quæ est in Paulo, quatenus relatio est, & est diversa ab illa; sed omne diversum, & differens formaliter non est absolutum sed relativum, quia est ad aliud: ergo substantia Petri quatenus absoluta est relativa respectu relationis identitatis Pauli: ergo refertur ad illam formaliter, quia omne relativum quatenus tale refertur ad id respectu cuius relativum est formaliter: ergo talis relatio identitatis, quæ est in Paulo est terminus formalis relationis diversitatis, quæ est in Petro; sed per vos talis relatio identitatis non est terminus relationis disconvenientiae, quæ est in Petro: ergo nullum terminum habet talis relatio.

37 Vergetur, quia relatio diversitatis cum vno solum debet referri formaliter ad illud respectu cuius relatio diversitatis est: v.g. quia Petrus dicit relationem diversitatis, quatenus substantia ad albedinem Pauli non potest talis relatio referri, nisi solum ad albedinem, quia ipsa sola est diversitas formalis substantiæ Petri cum albedine, & idem est de diversitate cum quantitate, aut respectu quantitatis; sicut idem contingit in diversitate omnium modorum absolutorum, quæ solum potest terminari ad modos absolutos, & non ad accidentia realia, quia specificatur à modis absolutis, & habet totum suum esse in ordine ad illos, quia sunt respectus formales ad ipsos; sed Petrus ex eo quod sit substantia absoluta est diversus formaliter, & dissimilis relationibus quatenus relationes sunt: ergo est talis formaliter per diversitatem, & dissimilitudinem respectu illarum; sed diversitas, & dissimilitudo formalis sunt relationes formaliter: ergo Petrus quatenus diversus, & dissimilis formaliter relationibus existentibus in Paulo dicit relationes dissimilitudinis, & diversitatis formaliter ad illas: ergo tales relationes solum possunt habere pro terminis formalibus relationes quatenus relationes sunt: ergo relatio quatenus relatio est terminus formalis alterius relationis.

38 Unde si per vos tales relationes non possunt esse termini formales relationum disconvenientiae, & dissimilitudinis, quæ sunt in Petro, tales relationes existentes in Petro nullum terminum habebunt à parte rei, non has relationes existentes in Paulo, ut vos dicitis non aliud, præter illas, quia relatio vnius non potest respicere aliud, ex eo quod specificetur à proprio termino: ergo.

39 Confirmatur ultimo, quia relatio est talis formaliter in quantum est entitas in actu exercito referens, & ordinans vnum ad aliud, seu in quantum est ratio formalis referendi; sed in quantum actu refert fundamentum ad terminum, & in quantum est ratio formalis referendi prædicamentali-ter, disconvenit ab entitate absoluta Petri distinguitur ab illa, & differt ab eadem: ergo in quantum est relatio formaliter, est terminus formalis relationis disconvenientiae, dissimilitudinis, & differentiae. Maior est ipsa luce clarius; minor supra demonstrata manet, quia relatio quatenus actu refert, non est absolutum prædicatum: ergo

distinguitur, disconvenit, & differt ab illo. Consequentia prima sic probatur; quia ille est 40 terminus formalis relationis disconvenientiae, differentiae, & distinctionis alicuius, quod fuerit disconveniens, differens, & distinctum ab illo; sed relatio in actu exercito, & quatenus refert substantiam Pauli ad substantiam Petri est disconveniens, differens, & distincta à substantia absoluta Petri: ergo relatio, quæ existit in Paulo formaliter ut talis, & quatenus est ratio referendi formaliter, est terminus formalis relationis differentiae, distinctionis, & disconvenientiae quæ existit in Petro.

Nec obstat dicere relationem identitatis, quæ 41 est in Paulo respectu Petri, esse convenientiam cum Petro ut quo.

Non enim hoc obstat primo, quia licet relatio 42 identitatis quæ est in Paulo, conveniat ut quo cum Petro, ex eo quod sit convenientia formalis Pauli cum Petro in quantum Paulus qui est eiusdem speciei cum Petro, & convenit cum ipso in specie, refertur per illam ad Petrum, nihilominus ut quod est disconveniens talis relatio identitatis cum substantia Petri differt ab illa, distinguitur, & diversificatur ab ea propter multas rationes, videlicet quia est accidens, modus, & relatio formaliter: ergo substantia Petri est diversa ut quod, distinguitur, & differt formaliter à tali relatione: ergo respicit illam formaliter, quia omne quod est diversum ab alio, respicit illud formaliter, ut iam dixi: ergo talis relatio existens in Paulo licet ut quo conveniat cum Petro, quia ut quod disconvenit cum ipso, erit terminus formalis, differentiae, disconvenientiae, & distinctionis, quæ est in Petro.

Secundo, quia in Paulo filio Petri datur relatio 43 filiationis, quæ nec ut quo, nec ut quod convenit cum substantia Petri patris Pauli; (quia nullo modo est convenientia, cum non sit relatio identitatis, aut similitudinis, nec convenientia) sed potius disconvenit, differt, & distinguitur ut quod, quia est accidens, modus, & relatio; imo & opponitur substantia Petri, quatenus generat Paulum: ergo saltem relatio filiationis erit terminus formalis relationis disconvenientiae, dissimilitudinis, & differentiae quæ datur in Petro.

SUBSECTIO II.

Alie rationes ad probandam nostram conclusionem ponuntur.

Secundo principaliter sic argumentor; omnis 44 effectus productus ab aliqua causa est terminus formalis relationis causæ producentis; sed relatio filiationis quatenus relatio formaliter est effectus dimanans à genito, posito generante, qui est terminus illius: ergo talis relatio filiationis, quatenus relatio formaliter est terminus relationis, quæ datur in genito, tanquam in principio à quo dimanat talis relatio: ergo iam una relatio formaliter est terminus alterius.

Dices, in eo casu filiationem materialiter se 45 habere ut relationem, ac proinde non terminare formaliter ut talem.

Sed contra, quia ut dixi supra, relatio in tan- 46 tum est formaliter relatio, in quantum est ratio referendi formaliter, sed in quantum est ratio referendi

Quæst. IV. Vtrum relatio terminetur, &c. 751

ferendi formaliter terminat relationem causæ à qua dimanat: ergo non materialiter, sed formaliter una relatio est terminus alterius; maior est certa, minor sic probatur; quia in quantum est ratio referendi non est à se sed ab alio; sed in quantum est ab alio, terminat relationem illius, à quo est: ergo in quantum est formaliter ratio referendi terminat relationem causæ, à qua dimanat. Maior est evidens, quia relatio filiationis, quæ est in Paulo, quatenus est ratio referendi Paulum ad Petrum, non est divina, & increata filio, sed potius est creata formalissime: sed omne creatum quatenus est creatum, est ab alio formaliter, & non à se (præcipue in sententia Patris Suarez, qui ait eo modo transcendere rationem creati ut sic vicinas differentias creaturæ, ratione cuius formalissime prædicatur esse creatum de illis; sicut divinitas transcendit relationes divinas, & formalissime prædicatur de ultimis differentijs illarum): ergo filio quatenus est ratio referendi formaliter non est à se, sed ab alio; minor sic probatur, quia filio in tantum terminat relationem causæ, quæ est in genito, à quo dimanat, in quantum est effectus dimanans ab ipso; sed effectus in quantum effectus est ab alio formaliter: ergo in tantum terminat relationem causæ, in quantum est ab alio formaliter.

47 Confirmatur, quia filio quatenus filio dimanat à genito; sed filio quatenus filio est relatio formaliter: ergo filio quatenus est relatio formaliter dimanat à genito: patet maior, quia filio in tantum dimanat à genito, in quantum genitum debet relative opponi Patri: sed relativa oppositio geniti cum Patre est filio formaliter: ergo filio in quantum filio dimanat à genito, præcipue quia filio in quantum filio dependet à genito in fieri posito generante; sed dependentia in fieri relationis à suo fundamento est dimanatio illius: ergo filio ut filio dimanat à genito; sed id quod dimanat formaliter est terminus relationis principij, à quo dimanat; v. g. aquæ frigiditas est terminus formalis relationis, quæ datur in aqua, tanquam in principio, & causa à qua fluit frigiditas, quia frigiditas in quantum frigiditas dimanat ab aqua formaliter; sed filio quatenus filio dimanat à genito formaliter: ergo est terminus formalis relationis geniti ad ipsam.

48 Vgetur, quia in genito datur duplex formalitas, quatenus illud est principium à quo dimanat filio: prima est principij à quo dimanat aliquid, & huic formalitati correspondet in filiatione ratio effectus dimanantis; alia formalitas est fundamenti, posito termino; nam genitum, posito generante, non est quomodo locum; principij à quo dimanat, sed formaliter est fundamentum posito formali termino; sed huic formalitati debet necessario correspondere formaliter, non quomodo locum effectus dimanans, sed potius talis effectus, id est relatio, seu respectus dimanans, quia à fundamento posito termino formaliter non potest dimanare, nisi relatio, quatenus relatio est; sicut in fundamento, posito termino, quatenus tali formaliter, non potest fundari nisi relatio, quatenus relatio est formaliter; quod patet manifeste, quia à parte rei non datur medium inter absolutum, & respectivum formaliter; quia omne quod est, aut est à se, vel ad aliud immediate, quia est talis divisio per terminos quasi virtualiter contradicto-

rios: sed fundamento, posito termino non correspondet absolutum dimanans, quia absolutum dimanans non petit coexistentiam fundamenti cum termino, ut experientia ipsa patet: ergo formaliter correspondet entitas relativa tanquam effectus dimanans, vel tanquam forma inherens in tali fundamento: ergo tale fundamentum posito termino refertur ut principium formaliter ad relationem quatenus relatio est; siquidem principium producatum quatenus talis est formaliter; sed effectus, seu ratio dimanans, aut producta per dimanationem à tali principio de quo loquimur, non est absolutum, sed formalissime relatio: ergo fundamentum posito termino refertur ad relationem formaliter, tanquam principium à quo dimanat relatio formaliter ut talis.

Tertio principaliter sic argumentor. Ille est 49 terminus formalis alicuius relationis, qui est concausa cum fundamento, ut resulet relatio in fundamento; sed relatio identitatis, quæ datur in substantia Pauli, quatenus formaliter relatio est, est concausa cum entitate absoluta Petri ut resulet in ipsa substantia Petri relatio diversitatis, & disconvenientiæ in ratione absoluti respectu talis relationis identitatis; ergo relatio identitatis, quæ datur in Paulo quatenus relatio formaliter, est terminus relationis disconvenientiæ, & diversitatis in esse absoluti, quæ datur in substantia Petri.

Maior est certa in sententia adversariorum; 50 nam posito fundamento, & termino formali, resultat relatio in fundamento, quia fundamentum & terminus sunt causæ resultantiæ relationis, ita ut fundamentum sit causa quasi efficiens, quia ab ipso dimanat, & in ipso existit relatio, & terminus sit causa specificativa quæ solet dici, aut causa formalis extrinseca, aut finalis relationis; unde terminus formalis in sententia P. Suarez non solum est conditio, sine qua non: sed potius propria causa extrinseca specificativa, & motiva resultantiæ relationis in fundamento, quod late tractat P. Suarez 2. tomo mei. in prædicam. relationis: ergo terminus formalis est concausa cum fundamento, ut resulet relatio in fundamento.

Minor præcipua, in qua est difficultas, sic demonstratur, quia præciso quocunque alio per intellectum, & conceptis solum substantia absoluta Petri, & relatione identitatis, quæ existit in substantia Pauli, tales entitates, quatenus una est absoluta, & alia relatio, disconveniunt formaliter, quia maxime differt substantia Petri, quatenus substantia, & in quantum absoluta à relatione identitatis, quatenus illa est modus accidentalitatis, & respectivus formaliter; sed duæ entitates quæ realiter, & essentialiter ex vi propriæ constitutionis maxime differunt, distinguuntur, & disconveniunt, sunt concausæ, ut resulet relatio disconvenientiæ, & diversitatis inter illas: sicut entitas præcisa hominis, v. g. & equi, quia ex vi proprii conceptus quidditativi distinguuntur essentialiter, disconveniunt, & diversificantur inter se, sunt concausæ ad invicem, ut resulet inter illos relatio disconvenientiæ, & diversitatis, & sic in homine posito equo ratione differentie essentialis, quam habet cum illo resultat in homine relatio disconvenientiæ, & diversitatis ad equum, ita ut equus sit concausa cum homine, ut resulet in homine talis relatio

disconvenientiæ; ergo relatio identitatis, quæ est in substantia Pauli, erit concausa cum entitate absoluta Petri, ut resultet in Petro relatio disconvenientiæ, & diversitatis ad identitatem formaliter, quia ad talem disconvenientiam quatenus est disconvenientia cum identitate, seu cum relatione identitatis formaliter non potest esse concausa cum entitate absoluta Petri, nisi relatio identitatis quatenus talis formaliter, licet aliarum relationum, etiam diversitatis, & disconvenientiæ possint aliæ res esse concausæ cum entitate Petri, & ratio est, quia relatio diversitatis ad identitatem solum specificatur ab identitate, & solum tendit ad illam, ac per consequens solum petit pro concausa terminativa identitatem, ut v. g. relatio differentię, quæ datur in homine respectu equi solum petit pro concausa sui cum homine equum, & non aliud, ut ex terminis patet; nam si est relatio hominis ad equum quas concausas potest petere nisi hominem, & equum: ergo si entitas absoluta Petri, quatenus absoluta disconvenit formaliter cum identitate formali ex eo quod quatenus talis sit formaliter relatio, quod non habet ex se entitas Petri quatenus absoluta; sine dubitatione entitas absoluta Petri dicit relationem diversitatis, & disconvenientiæ ad identitatem illam formaliter quatenus relatio est: ergo identitas illa, quatenus relatio formaliter, erit concausa cum entitate absoluta Petri ut resultet relatio disconvenientiæ ad ipsam in entitate absoluta Petri.

SVBSECTIO III.

Quartum argumentum principale ponitur.

⁵² **O** Varro argumentor principaliter: illud est terminus formalis relationis oppositæ, quod est fundamentum alterius oppositæ relationis: sed relatio paternitatis est fundamentum relationis convenientiæ, aut identitatis respectu alterius paternitatis in sententia adversariorum qui dicunt, vnam relationem fundari in alia: ergo relatio paternitatis, v. g. A, est terminus formalis relationis convenientiæ, aut similitudinis fundatæ in altera paternitate, v. g. B. Maior est principium apud contrarios, & ideo asserunt in filio terminum formalem relationis paternitatis non esse ipsam filiationem; sed potius esse genitum filij, quia tale esse genitum est fundamentum relationis filiationis oppositæ paternitati: sicut è contra terminus formalis filiationis non est Pater, ut Pater formalissime; sed potius generans, ut generans; hoc est ipsa substantia Patris generantis, exigendo, aut petendo pro ratione fundandi ipsam generationem, quia substantia generantis est fundamentum relationis oppositæ filiationi: ergo fundamentum relationis oppositæ illi, quæ est in altero fundamento est terminus formalis relationis oppositæ existentis in altero fundamento.

⁵³ Minor est certa supposita illa sententia; quia sicut vna paternitas est similis alteri paternitati, & convenit cum illa in esse relationis paternitatis, ita fundat, seu est fundamentum relationis convenientiæ, & similitudinis oppositæ alteri relationi similitudinis fundatæ etiam in altera paternitate; ut v. g. Petrus quatenus convenit cum

Ioanne in esse hominis est fundamentum relationis convenientiæ oppositæ quidem alteri relationi similitudinis, aut convenientiæ, quæ resultat in Ioanne respectu Petri: ergo

Consequentia recte infertur ex maiori, & minori: ergo supposito quod vna relatio possit fundare aliam, quod adversarij passim docent, & concedunt; ex vi huius syllogismi evidenter demonstratur vnam relationem formaliter posse esse terminum alterius.

Dices, relationem paternitatis in illo casu non se habere formaliter ut relationem sed tantum materialiter.

Sed contra, in primis hanc solutionem impugnant omnia ea argumenta quibus vñ sumus ad labefaciendam similem solutionem datam supra subsect. i. huius sectionis.

Secundo contra, quia paternitas in tantum est fundamentum similitudinis cum altera paternitate, in quantum est paternitas formaliter: sed paternitas in quantum paternitas formaliter est formalis respectus, & relatio generantis ad genitum: ergo paternitas in quantum relatio formalis, seu formaliter respectus est fundamentum similitudinis ad alteram paternitatem: ergo quando fundat talem relationem, non se habet materialiter, sed potius formaliter ut relatio. Maior sic probatur, in tantum paternitas est fundamentum similitudinis ad aliam paternitatem, in quantum conveniunt illæ duæ paternitates, & participant vnam, & eandem rationem formalem specificam referendi generantem ad genitum, adque illum ad hunc referunt; sed illæ duæ paternitates non possunt convenire in tali munere, nec participare eandem rationem formalem referendi generantem ad genitum, nec actu illum ad hunc referre, nisi in quantum paternitates sunt formaliter: ergo in tantum paternitas est fundamentum relationis similitudinis ad aliam paternitatem, in quantum est paternitas formaliter.

Maior sic probatur, in tantum v. g. duo singulares homines sunt fundamenta relationum identitatis, & similitudinis essentialis inter se in quantum participant, & conveniunt in eadem ratione essentiali, & formali hominis, & in tantum duo alba sunt fundamenta relationum similitudinis inter se in quantum conveniunt in esse albi, & participant vnam, & eandem formalem rationem specificam albedinis, & ratio à priori evidens est, quia ratio ad æquata fundandi relationem primi generis est unitas fundamentalis duorum, quæ nihil aliud est, quam convenientia ipsorum in aliqua ratione formali; sed paternitates illæ non minus fundant relationes convenientiæ, & similitudinis inter se in ratione paternitatis, quam Petrus, & Paulus in ratione hominis, & duo alba in ratione albi: ergo tales paternitates sunt fundamentum illarum relationum primi generis, utpote similitudinis, & convenientiæ, quatenus habent unitatem fundamentalem in esse paternitatis, quod non est aliud, quam habere convenientiam formalem aut convenire formaliter in esse paternitatis, & in quantum habent illam fundare tales relationes paternitatis.

Minor illa sic probatur. Non possunt aliqua participare, & convenire in vna definitione essentiali, quin sint talis essentialitatis formaliter, v. g. impossibile est, quod duo individua, scilicet Petrus, & Paulus conveniant, & participant formaliter